

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Директор ТОВ «Міжнародний
 Морський Тренажерний Центр»
 М. В. Безагодій
 «16» _____ 2023р.

ПОГОДЖЕНО
 Голова Державної Служби
 морського і внутрішнього водного
 транспорту та судноплавства України
 Є.О. Ігнатенко
 «0» _____ 2023р.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН І ПРОГРАМА з курсу

**«Фахівець з рятувальних шлюпок, рятувальних плотів та чергових шлюпок, що не є швидкісними черговими шлюпками»
 (Proficiency in Survival Craft and Rescue Boats other than Fast Rescue Boats)**
 відповідно до вимог Правила VI/2 (пункт 1) Конвенції ПДНВ,
 розділу A-VI/2 (пункти 1 - 4) Кодексу ПДНВ,
 Модельного курсу ІМО 1.23 «Фахівець з рятувальних шлюпок, рятувальних плотів та чергових шлюпок, що не є швидкісними черговими шлюпками»
 (Proficiency in Survival Craft and Rescue Boats other than Fast Rescue Boats)

Обсяг навчального часу повного курсу (годин)			
Підготовка		Іспити та практична демонстрація компетентності	Всього
Теоретична	Практична		
16,5	15,0	Здійснюються під час практичної підготовки за результатами відпрацювання практичних вправ	31,5
Обсяг навчального часу скороченого курсу (годин)			
Підготовка		Іспити та практична демонстрація компетентності	Всього
Теоретична	Практична		
8,5	7,5	Здійснюються під час практичної підготовки за результатами відпрацювання практичних вправ	16,0

м. Одеса 2023

Робочий навчальний план і програма розроблені на підставі вимог:

1. Національних вимог.
2. Міжнародної Конвенції про підготовку та дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками (включаючи Манільські поправки);
3. Міжнародної Конвенції про безпеку життя на морі 1974 року, з поправками;
4. Міжнародної Конвенції про запобігання забруднення морського середовища 1973/1978 р.р., з поправками;
5. Міжнародного Кодексу по рятувальним засобам видання 2010 р. (Life-Saving Appliance Code 2010);
6. Модельного курсу ІМО 1.19 «Фахівець з персональної техніки виживання» (Proficiency in Personal Survival Techniques);
7. Модельного курсу ІМО 1.23 «Фахівець з рятувальних шлюпок і плотів та чергових шлюпок, що не є швидкісними черговими шлюпками» (Proficiency in Survival Craft and Rescue Boats other than Fast Rescue Boats);
8. Модельного курсу ІМО 1.24 «Фахівець з швидкісних чергових шлюпок» (Proficiency in Fast Rescue Boats) (у разі підготовки з цим напрямом);
9. Модельного курсу ІМО 3.12 «Оцінка компетентності, екзамену та дипломування моряків» (Assessment, examination and certification of seafarers);
10. Резолюції ІМО А.657 (17) «Інструкція з дій на рятувальному засобі» (Instructions for action in survival craft);
11. Циркулярного листа ІМО від 26 травня 2006 року MSC.1/Circ.1206 «Заходи для запобігання нещасних випадків с рятувальними шлюпками» (Measures to prevent accidents with lifeboats).

Робочий навчальний план і програма розроблені Товариством з обмеженою відповідальністю «Міжнародний морський тренажерний центр» (далі – ТОВ «ММТЦ»).

1. МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

1.1. Мета курсу – забезпечити знаннями суднових спеціалістів, котрі можуть бути призначені для виконання завдань, обов'язків і відповідальності командира рятувальних шлюпок і плотів, та чергових шлюпок, що не є швидкісними, знаннями і навичками з організації їх використання та довести розуміння ними своєї ролі в системі гарантування безпеки людського життя на морі в аварійних ситуаціях і при експлуатаційному та тренувальному використанні суднових рятувальних засобів.

1.2. Завдання курсу:

Слухачі, що успішно завершили даний курс, мають бути здатними забезпечити підготовку і посадку людей в рятувальні засоби, безпечно спускати і піднімати рятувальні та чергові шлюпки і безпечно спускати на воду рятувальні плоти.

Вони мають бути здатними керувати шлюпкою на веслах, або моторною, надувним та твердим рятувальним плотом, включаючи в умовах неспокійного моря.

Вони повинні бути готовими до організації життєзабезпечення потерпілих в рятувальних шлюпках і плотах після залишення судна в аварійних ситуаціях.

1.3. Слухач курсу повинен уміти:

- безпечно здійснювати командування: підготовкою шлюпок і плотів до спускання; посадкою в них людей; спусканням і підняттям шлюпок і плотів; відходом шлюпок і плотів від борту, та підходом їх до борту і під талі;
- забезпечити виконання першочергових дій при залишенні судна, щоб звести до мінімуму загрозу для виживання;
- запускати і експлуатувати двигуни рятувальних шлюпок;
 - керувати діями в умовах виживання у відповідності до переважаючих обставин і умов;
- забезпечити найбільшу можливість знайдення свого рятувального засобу, в тому числі вміти користуватись аварійними засобами зв'язку.

1.4. Слухач курсу повинен знати:

- завдання, обов'язки і відповідальність фахівців з суднових рятувальних засобів, що складають рівень їх компетентності;
- порядок дії і свої обов'язки при шлюпочній тривозі;
- заходи безпеки при експлуатації суднових рятувальних засобів;
- обмеження обладнання шлюпок і плотів при здійсненні операцій з ними;
 - склад і порядок використання предметів спорядження рятувальних шлюпок і плотів;
 - принципи виживання в рятувальних шлюпках і плотах;
 - міжнародні рятувальні сигнали і порядок дії при рятуванні людей із шлюпок і плотів за допомогою гелікоптера.

2. ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ ДО СЛУХАЧІВ ТА РІВЕНЬ ЇХ ПІДГОТОВКИ

До навчання за курсом допускаються професійні моряки не молодші 18 років, придатні за здоров'ям, які пройшли базовий курс із техніки особистого виживання у відповідності до вимог розділу А – VI/1-1 STCW Code.

Вимоги до робочого місця слухача

Робоче місце слухача має відповідати вимогам до колективних рятувальних засобів, викладеним у відповідних розділах Міжнародного кодексу по рятувальних засобах видання 2010 року та Міжнародній конвенції з охорони людського життя на морі 1974 року, з поправками.

Кожному зі слухачів має бути виділено окреме місце у класі та на місцях відпрацювання практичних навичок.

Кожен слухач після відпрацювання практичних вправ повинен мати можливість висушити волосся та переодягтися.

Під час відпрацювання практичних навичок усі слухачі повинні виконувати вимоги техніки безпеки. Персонал НТЗ має вимагати від слухачів виконання правил техніки безпеки.

Специфікація мінімального стандарту компетентності фахівців з рятувальних шлюпок, рятувальних плотів та чергових шлюпок, що не є швидкісними черговими шлюпками

Сфера компетенції	Знання, розуміння та професійні навички	Методи демонстрації компетентності	Критерії для оцінки компетентності
1	2	3	4
Командування рятувальною шлюпкою, рятувальним плотом, або черговою шлюпкою під час їх спуску та після спуску	Конструкція і обладнання рятувальних шлюпок і плотів та чергових шлюпок, а також окремі предмети їхнього устаткування. Характеристики та пристрої рятувальних шлюпок і плотів та чергових шлюпок. Різні типи пристроїв для спуску рятувальних шлюпок і плотів та чергових шлюпок.	Оцінка результатів практичної демонстрації вміння: .1 повернути в нормальне положення пліт, що перевернувся, коли рятувальний жилет одягнений; .2 розуміти маркування рятувальних шлюпок і плотів стосовно кількості людей, на яку вони розраховані;	Підготовка, посадка та спуск на воду рятувальних шлюпок і плотів проводиться з урахуванням обмежень устаткування та дозволяють рятувальним шлюпкам і плотам безпечно відійти від судна. Первинні дії з залишення судна зводять до мінімуму загрозу для виживання. Підйом

	<p>Прийоми спуску рятувальних шлюпок і плотів під час значного хвилювання моря.</p> <p>Прийоми підйому рятувальних шлюпок і плотів.</p> <p>Дії, які вживаються після залишення судна.</p> <p>Прийоми спуску та підйому чергових шлюпок під час значного хвилювання моря.</p> <p>Небезпеки, пов'язані з використанням механізмів відокремлення під навантаженням.</p> <p>Знання процедур технічного обслуговування.</p>	<p>.3 подавати правильні команди для посадки та спуску на воду рятувальних шлюпок і плотів, відходу від судна і висадки людей з рятувальних шлюпок і плотів;</p> <p>.4 готувати та безпечно спускати на воду рятувальну шлюпку або пліт, а також швидко відходити від судна та управляти механізмами відокремлення без навантаження та під навантаженням.</p> <p>.5 безпечно піднімати рятувальну шлюпку, пліт і чергову шлюпку з води, зокрема належне встановлення механізмів відокремлення без навантаження та під навантаженням, з використанням: надувного рятувального плоту й відкритої чи закритої рятувальної шлюпки з двигуном або схваленої підготовки на тренажері, коли це можна вжити.</p>	<p>рятувальних шлюпок і плотів та чергових шлюпок проводиться з урахуванням обмежень устаткування. Обладнання експлуатується у відповідності до інструкцій виробника щодо спуску та встановлення.</p>
<p>Експлуатація двигуна рятувальної шлюпки</p>	<p>Методи запуску й експлуатації двигуна рятувальної шлюпки та пов'язаного з цим обладнання разом з використанням передбаченого</p>	<p>Оцінка результатів практичної демонстрації вміння запустити та експлуатувати двигун, встановлений на відкритій чи закритій</p>	<p>Двигун запускається та експлуатується так, щоб забезпечити можливість маневрування.</p>

	вогнегасника	рятувальній шлюпці	
<p>Управління людьми та керування рятувальною шлюпкою і плотом після залишення судна.</p>	<p>Керування рятувальною шлюпкою і плотом у штормову погоду.</p> <p>Використання фаліня, морського плавучого якоря та інших предметів обладнання.</p> <p>Розподіл їжі та води на рятувальній шлюпці або на рятувальному плоті.</p> <p>Дії, які виконуються для максимального підвищення можливості виявлення та визначення місцезнаходження рятувальної шлюпки або плоту.</p> <p>Прийоми порятунку за допомогою гелікоптера.</p> <p>Гіпотермія та її запобігання; використання захисного одягу, зокрема гідрокостюмів та теплозахисних засобів.</p> <p>Використання чергових шлюпок і рятувальних шлюпок з двигуном для буксирування рятувальних плотів та порятунку людей, які</p>	<p>Оцінка результатів практичної демонстрації вміння:</p> <p>1 гребти й керувати рятувальною шлюпкою та вести її по компасу.</p> <p>2 використовувати окремі предмети устаткування рятувальних шлюпок і плотів.</p> <p>3 установлювати засоби, що сприяють визначенню місцезнаходження.</p>	<p>Керування діями з виживання відповідає переважаючим обставинам та умовам.</p>

	<p>знаходяться на них та людей, які опинилися у воді.</p> <p>Навмисна посадка рятувальних шлюпок і плотів на міліну.</p>		
<p>Використання пристроїв для визначення місцезнаходження, зокрема обладнання зв'язку та сигнальна апаратура, а також піротехнічні засоби.</p>	<p>Радіоапаратура рятувальних шлюпок і плотів, зокрема супутникові АРБ та пошуково-рятувальні транспондери.</p> <p>Піротехнічні сигнали лиха.</p>	<p>Оцінка результатів практичної демонстрації уміння:</p> <p>1 використовувати переносне радіообладнання рятувальних шлюпок і плотів;</p> <p>2 використовувати сигнальне обладнання, зокрема піротехнічні засоби.</p>	<p>Використання та вибір засобів зв'язку і сигнальної апаратури відповідає переважаючим обставинам та умовам.</p>
<p>Надання першої медичної допомоги врятованим</p>	<p>Використання аптечки першої допомоги і прийоми приведення до притомності.</p> <p>Догляд за людьми, які отримали травми, у тому числі зупинка кровотечі та виведення з шокового стану</p>	<p>Оцінка результатів практичної демонстрації уміння поводження з людьми, які отримали травми, як під час, так і після залишення судна, використовуючи аптечку першої допомоги та прийоми приведення до притомності.</p>	<p>Визначення можливої причини, характеру та ступеню тяжкості травм чи захворювання проводяться швидко і точно.</p> <p>Черговість надання допомоги відповідає потенційній загрозі життя.</p>

3. РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ПОВНОГО КУРСУ

Назви тем відповідно до Модельного курсу ІМО 1.23	Час підготовки (годин)		
	Теоретична підготовка	Практична підготовка	Усього
1. Вступна частина та питання безпеки: 1.1. Вступна частина 1.2. Керівництво з безпеки			
Усього за темою:	0,5	-	0,5
2. Загальна інформація: 2.1. Небезпечні ситуації 2.2. Тренування, навчання та операційна готовність до небезпечних ситуацій 2.3. Дії, які необхідно здійснювати під час виклику до рятувальних засобів			
Усього за темою:	1,5	-	1,5
3. Залишення судна: 3.1. Дії, які необхідно здійснювати у разі необхідності залишити судно 3.2. Дії, які необхідно здійснювати знаходячись у воді			
Усього за темою:	0,5	-	0,5
4. Рятувальні засоби та рятувальні шлюпки: 4.1. Рятувальні шлюпки 4.2. Рятувальні плоти 4.3. Чергові шлюпки			
Усього за темою:	0,75	-	0,75

Назви тем відповідно до Модельного курсу ІМО 1.23	Час підготовки (годин)		
	Теоретична підготовка	Практична підготовка	Усього
5. Устаткування для спускання шлюпок і плотів: 5.1. Шлюпбалки 5.2. Пліт-балки 5.3. Кран-балки для чергових шлюпок 5.4. Спускання вільним падінням 5.5. Обладнання для самовідділення плоту 5.6. Морські евакуаційні системи			
Усього за темою:	1,25	-	1,25
6. Евакуація та підйом рятувального засобу або чергової шлюпки: 6.1. Спуск 6.2. Очистка борта судна, з якого спускаються рятувальні засоби 6.3. Управління рятувальним плотом та рятування осіб, що рятуються, з води 6.4. Повертання перекинутого рятувального плоту або чергової шлюпки 6.5. Спуск рятувального плоту або чергової шлюпки в умовах штормової погоди 6.6. Перевертання перекинутої чергової шлюпки в умовах штормової погоди			
Усього за темою:	1,25	-	1,25
7. Дії, які необхідно здійснювати, знаходячись у воді			
Усього за темою:	0,25	-	0,25

Назви тем відповідно до Модельного курсу ІМО 1.23	Час підготовки (годин)		
	Теоретична підготовка	Практична підготовка	Усього
8. Двигун рятувальної шлюпки і його оснащення 8.1. Запуск двигуна 8.2. Система охолодження 8.3. Зарядження батарей 8.4. Вогнегасник 8.5. Система зрошення водою 8.6. Автономна система забезпечення повітрям			
Усього за темою:	1,5	-	1,5
9. Зовнішній двигун чергової шлюпки			
Усього за темою:	1,0	-	1,0
10. Управління рятувальним плотом та черговою шлюпкою в умовах штормової погоди			
Усього за темою:	0,75	-	0,75
11. Дії, які необхідно здійснювати на борту рятувального засобу 11.1. Першочергові дії 11.2. дії для збереження життя 11.3. Використання обладнання рятувального засобу 11.4. пропорційний розподіл їжі та питної води 11.5. Дії, які необхідно здійснювати для максимальної можливості виявлення та визначення місцезнаходження рятувального плоту			
Усього за темою:	1,5	-	1,5
12. Методи рятування за допомогою гелікоптера 12.1. Зв'язок із гелікоптером 12.2. Евакуація з судна та з рятувального засобу 12.3. Підйом у гелікоптер			
Усього за темою:	1,25	-	1,25
13. Гіпотермія			

Назви тем відповідно до Модельного курсу ІМО 1.23	Час підготовки (годин)		
	Теоретична підготовка	Практична підготовка	Усього
Усього за темою:	1,0	-	1,0
14. Радіобладнання 14.1. Переносні двосторонні УВЧ - радіостанції для рятувальних засобів (VHF) 14.2. Аварійні радіобуї - покажчики місця знаходження (EPIRBs) 14.3. Аварійні радіолокаційні відповідачі (SARTs) 14.4. Сигнали лиха, сигнальне обладнання та піротехніка			
Усього за темою:	1,5	-	1,5
15. Перша медична допомога 15.1. Методи реанімації 15.2. Використання аптечки першої допомоги			
Усього за темою:	2,0	-	2,0
16. Практичні навчання з спуску та підйому рятувальної шлюпки			
Усього за темою:	-	3,0	3,0
17. Практичні навчання з спуску рятувального плоту 17.1. Рятувальні плоту, що спускаються за допомогою кран-балок 17.2. Рятувальні плоту, що спускаються шляхом скидання за борт 17.3. Посадка в рятувальний пліт з води 17.4. Перевертання перекинутого рятувального плоту			
Усього за темою:	-	3,0	3,0
18. Практичні навчання з спуску та підйому чергової шлюпки			
Усього за темою:		3,0	3,0
19. Практичні вправи та оцінка			
Усього за напрямом підготовки	16,5	15,0	31,5

4. РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН СКОРОЧЕНОГО КУРСУ

Назви тем відповідно до Модельного курсу ІМО 1.23	Час підготовки (годин)		
	теоретична підготовка	практична підготовка	усього
1. Вступна частина та питання безпеки: 1.1. Вступна частина 1.2. Керівництво з безпеки	0,25	-	0,25
2. Загальна інформація: 2.1. Небезпечні ситуації 2.2. Тренування, навчання та операційна готовність до небезпечних ситуацій 2.3. Дії, які необхідно здійснювати під час виклику до рятувальних засобів	0,75	-	0,75
3. Залишення судна: 3.1. Дії, які необхідно здійснювати у разі необхідності залишити судно 3.2. Дії, які необхідно здійснювати, знаходячись у воді	0,25	-	0,25
4. Рятувальні засоби та чергові шлюпки: 4.1. Рятувальні шлюпки 4.2. Рятувальні плоти 4.3. Чергові шлюпки	0,40	-	0,40
5. Устаткування для спускання шлюпок і плотів: 5.1. Шлюпбалки 5.2. Пліт-балки 5.3. Кран-балки для чергових шлюпок 5.4. Спускання вільним падінням 5.5. Обладнання для самовідділення плоту 5.6. Морські евакуаційні системи	0,60	-	0,60

6. Евакуація та підйом рятувального засобу або чергової шлюпки: 6.1. Спуск 6.2. Вивільнення борта судна, з якого спускаються рятувальні засоби 6.3. Управління рятувальним плотом та рятування осіб, що знаходяться у воді 6.4. Перевертання перекинутого рятувального плоту або чергової шлюпки 6.5. Спуск рятувального плоту або чергової шлюпки в умовах штормової погоди 6.6. Перевертання перекинутої чергової шлюпки в умовах штормової погоди	0,60	-	0,60
7. Дії, які необхідно здійснювати, знаходячись у воді безпечно від судна, що тоне	0,15	-	0,15
8. Двигун рятувальної шлюпки і його оснащення: 8.1. Запуск двигуна 8.2. Система охолодження 8.3. Зарядження батарей 8.4. Вогнегасник 8.5. Система зрошення водою 8.6. Автономна система забезпечення повітрям	0,75	-	0,75
9. Зовнішній двигун чергової шлюпки	0,5	-	0,5
10. Управління рятувальним плотом та черговою шлюпкою в умовах штормової погоди	0,40	-	0,40
11. Дії, які необхідно здійснювати на борту рятувального засобу: 11.1. Першочергові дії 11.2. Дії для збереження життя 11.3. Використання обладнання рятувального засобу 11.4. Пропорційний розподіл їжі та питної води 11.5. Дії, які необхідно здійснювати для максимальної можливості виявлення та визначення місцезнаходження рятувального плоту	0,75	-	0,75

12. Методи рятування за допомогою гелікоптера			
12.1. Зв'язок із гелікоптером	0,60	-	0,60
12.2. Евакуація з судна та з рятувального засобу			
12.3. Підйом у гелікоптер			
13. Гіпотермія	0,5	-	0,5
14. Радіообладнання			
14.1. Переносні двосторонні УКХ-радіостанції для рятувальних засобів (VHF)			
14.2. Аварійні радіобуї - покажчики місцезнаходження (EPIRBs)	0,75	-	0,75
14.3. Аварійні радіолокаційні відповідачі (SARTs)			
14.4. Сигнали лиха, сигнальне обладнання та піротехніка			
15. Перша медична допомога			
15.1. Методи реанімації	1,25	-	1,25
15.2. Використання аптечки першої допомоги			
16. Практичні навчання зі спуску та підйому рятувальної шлюпки	-	1,5	1,50
17. Практичні навчання зі спуску рятувального плоту			
17.1. Рятувальні плоти, що спускаються за допомогою кран-балок			
17.2. Рятувальні плоти, що спускаються шляхом скидання за борт	-	1,5	1,50
17.3. Посадка в рятувальний пліт з води			
17.4. Перевертання перекинутого рятувального плоту			
18. Практичні навчання зі спуску та підйому чергової шлюпки	-	1,5	1,50
19. Практичні вправи та оцінка	-	3,0	3,0
Усього	8,50	7,50	16,0

5. НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА КУРСУ

Навчальні завдання курсу			
	Посилання ІМО	Бібліографія	Навчальні матеріали
<p>1. Вступна частина та питання безпеки:</p> <p>1.1. Вступна частина</p> <p style="padding-left: 20px;">1. Тема і завдання курсу</p> <p style="padding-left: 20px;">2. Порядок проходження лекційних і практичних занять</p> <p>1.2. Керівництво з безпеки</p> <p style="padding-left: 20px;">1. Інструкції з техніки безпеки</p>	<p>Д1</p> <p>Д2</p> <p>Д6</p>	<p>Л1</p> <p>Л7</p> <p>Л8</p>	<p>НП1</p> <p>НП2</p>
<p>2. Загальна інформація:</p> <p>2.1. Небезпечні ситуації</p> <p style="padding-left: 20px;">1.Різні види небезпечних ситуацій</p> <p style="padding-left: 20px;">2.Запобіжні заходи</p> <p style="padding-left: 20px;">3.Загальне ознайомлення екіпажу з питань безпеки</p> <p>2.2. Тренування, навчання та операційна готовність до небезпечних ситуацій</p> <p style="padding-left: 20px;">1.Розклад по тривогах та сигнали тривоги</p> <p style="padding-left: 20px;">Інструкції для екіпажу та інструкції з дій під час небезпечних ситуацій</p> <p style="padding-left: 20px;">2.Додаткове обладнання та засоби виживання</p> <p>2.3. Дії, які необхідно здійснювати під час виклику до рятувальних засобів</p>	<p>Д1</p> <p>Д2</p> <p>Д6</p>	<p>Л1</p> <p>Л2</p> <p>Л3</p> <p>Л7</p>	<p>НП1</p> <p>НП2</p>
<p>3. Залишення судна:</p> <p>3.1. Дії, які необхідно здійснювати у разі необхідності залишити судно</p> <p style="padding-left: 20px;">1.Залишення судна як останній захід рятування</p> <p style="padding-left: 20px;">2.Особиста підготовка до залишення судна</p> <p style="padding-left: 20px;">3.Необхідність запобігання паніки</p> <p style="padding-left: 20px;">4.Обов'язки екіпажу у відношенні до пасажирів</p> <p style="padding-left: 20px;">5.Обов'язки команди у відношенні посадки в рятувальні засоби</p> <p style="padding-left: 20px;">6.Команди капітана про залишення судна</p> <p style="padding-left: 20px;">7.Засоби виживання</p> <p>3.2. Дії, які необхідно здійснювати знаходячись у воді</p>	<p>Д2</p> <p>Д3</p> <p>Д6</p>	<p>Л2</p> <p>Л3</p> <p>Л7</p>	<p>НП1</p> <p>НП2</p> <p>НП3</p>

Навчальні завдання курсу			
	Посилання ІМО	Бібліографія	Навчальні матеріали
<p>4. Рятувальні засоби та рятувальні шлюпки:</p> <p>4.1. Рятувальні шлюпки</p> <p>1. Різновиди рятувальних шлюпок за будовою, типом рушія, місткістю й призначенням</p> <p>2. Експлуатаційні характеристики шлюпок, їх обладнання і спорядження</p> <p>3. Маркірування рятувальних шлюпок</p> <p>4.2. Рятувальні плоти</p> <p>1. Різновиди рятувальних плотів за будовою і місткістю, їх експлуатаційні характеристики, обладнання і спорядження</p> <p>2. Маркірування рятувальних плотів і їх контейнерів</p> <p>4.3. Чергові шлюпки</p> <p>1. Будова, експлуатаційні характеристики і обладнання</p> <p>2. Вимоги до екіпажу рятувальних і чергових шлюпок на пасажирських і вантажних суднах</p>	<p>Д2</p> <p>Д6</p>	<p>Л1</p> <p>Л3</p> <p>Л7</p>	<p>НП2</p> <p>НП3</p> <p>НП4</p>
<p>5. Устаткування для спускання шлюпок і плотів:</p> <p>5.1. Шлюпбалки</p> <p>1. Різновиди гравітаційних шлюпбалок, їх експлуатаційні характеристики і будова</p> <p>2. Способи роз'єднання (віддачі) шлюпочних гаків при приводненні</p> <p>5.2. Пліт-балки</p> <p>1. Будова і експлуатаційні характеристики</p> <p>2. Ручний і автоматичний роз'єднувальні гаки і користування ними</p> <p>5.3. Кран-балки для чергових шлюпок</p> <p>5.4. Спускання вільним падінням</p> <p>1. Будова і експлуатаційні характеристики рампи-сліпу (пристрою для спускання вільним падінням)</p> <p>2. Необхідність альтернативного методу спускання й підняття шлюпки</p>	<p>Д2</p> <p>Д3</p> <p>Д6</p>	<p>Л1</p> <p>Л3</p> <p>Л5</p> <p>Л7</p> <p>Л8</p>	<p>НП2</p> <p>НП3</p>

Навчальні завдання курсу			
	Посилання ІМО	Бібліографія	Навчальні матеріали
<p>5.5. Обладнання для самовідділення плоту</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гідростатичні і піротехнічні прилади 2. Принцип дії гідростатів, їх обслуговування на судні 3. Слабка ланка пускового ліня <p>5.6. Морські евакуаційні системи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Будова й експлуатаційні характеристики 2. Маркірування морських надувних евакуаційних систем (МЕС) і їх контейнерів 			
<p>6. Евакуація та підйом рятувального засобу або чергової шлюпки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 6.1. Спуск 6.2. Очистка борта судна, з якого спускаються рятувальні засоби 6.3. Управління рятувальним плотом та рятування осіб, що рятуються, з води 6.4. Повертання перекинутого рятувального плоту або чергової шлюпки 6.5. Спуск рятувального плоту або чергової шлюпки в умовах штормової погоди 6.6. Перевертання перекинутої чергової шлюпки в умовах штормової погоди 	<p>Д2</p> <p>Д3</p> <p>Д6</p>	<p>Л1</p> <p>Л3</p> <p>Л5</p> <p>Л6</p> <p>Л7</p>	<p>НП2</p> <p>НП3</p> <p>НП5</p>
<p>7. Дії, які необхідно здійснювати, знаходячись у воді біля судна, що тоне</p>	<p>Д2</p> <p>Д3</p>	<p>Л1</p> <p>Л3</p>	<p>НП2</p> <p>НП3</p>
<p>8. Двигун рятувальної шлюпки і його оснащення</p> <ol style="list-style-type: none"> 8.1. Запуск двигуна <ol style="list-style-type: none"> 1. Дії з приготування й запуску 2. Експлуатаційне обслуговування двигуна 8.2. Система охолодження <ol style="list-style-type: none"> 1. Експлуатаційні особливості охолодження повітрям, прісною водою, морською водою. Можливість роботи двигуна без охолодження 2. Підвісні мотори і їх експлуатація 8.3. Зарядження батарей <ol style="list-style-type: none"> 1. Від суднового енергопостачання 	<p>Д2</p> <p>Д3</p>	<p>Л3</p> <p>Л5</p> <p>Л7</p>	<p>НП2</p> <p>НП3</p> <p>НП5</p>

Навчальні завдання курсу			
	Посилання ІМО	Бібліографія	Навчальні матеріали
2. Від двигуна шлюпки 8.4. Вогнегасник 1. Користування вогнегасником для гасіння палаючого пального 8.5. Система зрошення водою 1. Призначення системи, її функціонування 8.6. Автономна система забезпечення повітрям 1. Призначення системи, її функціонування			
9. Зовнішній двигун чергової шлюпки	Д2,Д3	Л3	НП3
10. Управління рятувальним плотом та черговою шлюпкою в умовах штормової погоди 1. Скидання і спускання плотів у непогоду 2. Відхід від борту судна при сильному хвилюванні моря і дрейф плоту з плавучим якорем 3. Запобіжні заходи безпеки при буксируванні рятувального плоту у непогоду 4. Спускання та підймання чергової шлюпки у непогоду 5. Відхід чергової шлюпки від борту судна у непогоду	Д2 Д3	Л1 Л2 Л3 Л7	НП2 НП3 НП5
11. Дії, які необхідно здійснювати на борту рятувального засобу 11.1. Першочергові дії 1. Дії щодо життєзабезпечення 2. Дії щодо збільшення можливостей бути знайденим 11.2. дії для збереження життя 1. Впорядкування рятувальних засобів 2. Зовнішнє спостереження і чергування всередині рятувальних шлюпки і плоту 3. Підтримання морального духу 4. Головні небезпеки, що підстерігають потерпілих 11.3. Використання обладнання рятувального засобу 1. Порядок зберігання предметів спорядження 2. Користування фалінем, плавучим якорем,	Д2 Д3 Д5	Л1 Л2 Л3	НП2 НП3

Навчальні завдання курсу			
	Посилання ІМО	Бібліографія	Навчальні матеріали
<p>штормтрапиком, міхом для надування днища плоту</p> <p>3. Готовність до використання сигнальних засобів</p> <p>4. Вентиляційне забезпечення й утеплення</p> <p>11.4. пропорційний розподіл їжі та питної води</p> <p>1. Кількість води і їжі в аварійному запасі шлюпок і плотів</p> <p>2. Порядок зберігання й розподілу води і їжі</p> <p>3. Небезпечність пиття морської води і необхідність збирання дощової води та конденсату</p> <p>4. Заходи, що зменшують процес збезводнювання</p> <p>11.5. Дії, які необхідно здійснювати для максимальної можливості виявлення та визначення місцезнаходження рятувального плоту</p>		Л7 Л8	НП4
<p>12. Методи рятування за допомогою гелікоптера</p> <p>12.1. Зв'язок із гелікоптером</p> <p>1. Сигнали руками</p> <p>2. Радіозв'язок</p> <p>12.2. Евакуація з судна та з рятувального засобу</p> <p>1. Вимоги до місця евакуації з судна</p> <p>2. Попередження про безпеку при евакуації людей з рятувальних засобів та з води</p> <p>12.3. Підйом у гелікоптер</p> <p>1. Підняття людини за допомогою:</p> <ul style="list-style-type: none"> - рятувального стропа - рятувальної корзини - рятувальної сітки - рятувального підйомника. - рятувального крісла. <p>2. Підняття пораненої або непритомної людини</p> <p>3. Правильне використання троса гелікоптера та рятувального поясу</p>	Д2 Д5 Д6	Л2 Л3 Л7 Л8	НП2 НП3
<p>13. Гіпотермія</p> <p>1. Причини гіпотермії і запобіжні заходи проти неї</p>	Д5 Д6	Л2 Л3 Л6	НП2 НП3

Навчальні завдання курсу			
	Посилання ІМО	Бібліографія	Навчальні матеріали
<ul style="list-style-type: none"> 2. Симптоми гіпотермії 3. Догляд за потерпілим від гіпотермії 		Л7	
<p>14. Радіобладнання</p> <p>14.1. Переносні двосторонні УВЧ - радіостанції для рятувальних засобів (VHF)</p> <p>1 Радіостанції для ГМЗЛБ. Sailor SP 3110, користування нею</p> <p>14.2. Аварійні радіобуї - покажчики місця знаходження (EPIRBs)</p> <p>1. Морські буї EPIRB системи пошуку і рятування КОСПАС-САРСАТ</p> <p>2. АРБ із вмонтованим засобом обробки сигналів GSP</p> <p>3. УКВ АРБ для суден прибережного плавання</p> <p>14.3. Аварійні радіолокаційні відповідачі (SARTs)</p> <p>14.4. Сигнали лиха, сигнальне обладнання та піротехніка</p>	<p>Д2</p> <p>Д5</p> <p>Д6</p>	<p>Л1</p> <p>Л3</p> <p>Л7</p>	<p>НП2</p> <p>НП3</p> <p>НП4</p>
<p>15. Перша медична допомога</p> <p>15.1. Методи реанімації</p> <p>1. Перші дії при допомозі потерпілому без свідомості</p> <p>2. Ознаки зупинки серця</p> <p>3. Штучна вентиляція легенів способом “рот у рот”, “рот у ніс”</p> <p>4. Непрямий масаж серця</p> <p>15.2. Використання аптечки першої допомоги</p> <p>1. Уміст аптечки першої допомоги в рятувальних засобах</p> <p>2. Перші дії при кровотечі, при переломах, опіках, шоківому стані</p> <p>3. Ознаки обмороження і дії при цьому</p>	<p>Д1</p> <p>Д2</p> <p>Д5</p>	<p>Л2</p> <p>Л3</p> <p>Л6</p> <p>Л7</p>	<p>НП2</p> <p>НП4</p>
<p>16. Практичні навчання з спуску та підйому рятувальної шлюпки</p>			<p>НП2</p> <p>НП5</p>
<p>17. Практичні навчання з спуску рятувального плоту</p> <p>17.1. Рятувальні плоту, що спускаються за допомогою кран-балок</p>			

Навчальні завдання курсу			
	Посилання ІМО	Бібліографія	Навчальні матеріали
<p>17.2. Рятувальні плоти, що спускаються шляхом скидання за борт</p> <p>17.3. Посадка в рятувальний пліт з води</p> <p>17.4. Перевертання перекинутого рятувального плоту</p>			<p>НП2</p> <p>НП5</p>
18. Практичні навчання з спуску та підйому чергової шлюпки			<p>НП2</p> <p>НП5</p>
<p>19. Практичні вправи та оцінка. Тренування зі спускання й підняття рятувальних засобів</p> <p>19.1. Практичні дії командира рятувальної шлюпки при її спусканні й підйманні</p> <p>1. Дає правильні команди на посадку, спускання, відхід від борту судна, а також на підняття шлюпки</p> <p>2. Дбає про виконання правил безпеки</p> <p>3. Керує підготовкою шлюпки до спускання і розподіляє обов'язки членів команди</p> <p>4. Демонструє вміння гребти, управляти стерном і веслом, моторною шлюпкою</p> <p>5. Пояснює, як ставити плавучий якір</p> <p>6. Користується засобами зв'язку</p> <p>19.2. Практичні дії командира рятувального плоту при його спусканні скиданням</p> <p>1. Контролює, щоб пусковий лінь надійно був закріплений до корпусу судна</p> <p>2. Віддає правильні команди на відокремлення, вивалювання і надування плоту</p> <p>3. Спускається в пліт і пояснює, як відходити від борту</p> <p>19.3. Практичні дії командира рятувального плоту при його спусканні плотбалкою</p> <p>1. Розподіляє обов'язки зі спускання</p> <p>2. Віддає правильні команди на закріплення, вивалювання плоту за борт, гарантування його безпеки і посадку людей</p> <p>3. Слідкує (або діє) за безпечним захватом</p>			<p>НП2</p> <p>НП5</p>

Навчальні завдання курсу			
	Посилання ІМО	Бібліографія	Навчальні матеріали
спускового гака за огонь плоту 4. Пояснює, як відходити від борту і ставити плавучий якір			

6. РЕКОМЕНДАЦІЇ ІНСТРУКТОРУ

1. Вступна частина та питання безпеки

Необхідно чітко визначити мету і завдання курсу. Стисло довести до слухачів порядок проходження курсу і відведений для цього час, що потрібно мати з собою для ефективного виконання практичних занять. Звернути увагу на відповідальне ставлення до вимог техніки безпеки при виконанні практичних занять та дисциплінованості при знаходженні в спеціально обладнаних аудиторіях.

Особливо важливим є доведення до усвідомлення слухачами завдань, обов'язків і відповідальності, що покладаються на них, як на фахівців з суднових рятувальних засобів колективного й індивідуального користування.

2. Загальна інформація

При постановці курсу навчальний план і програма повинні бути ретельно вивчені інструктором, на їх основі складені плани і тези лекцій та практичних занять. Враховуючи практичний досвід експлуатації суднових рятувальних засобів інструктор може змінювати вагу тих чи інших питань при їх викладенні, або доповнювати їх, якщо це покращує ефективність занять. Але всі розділи компетентності, в тому числі й обов'язки фахівця з суднових рятувальних засобів щодо навчання користуванню ними членів екіпажу та пасажирів, повинні бути відпрацьовані.

3. Залишення судна

Фахівці з суднових рятувальних засобів, як спеціалісти, що здатні виконувати обов'язки командира рятувальної шлюпки, чи плоту, повинні при

тренуваннях освоїти послідовність команд і їх сутність. Це дасть змогу забезпечити оптимальний порядок дій при підготовці та спусканні, відходу від борту судна, посадці та висадці людей. Одночасно необхідне гарантування безпечного спускання рятувальних засобів. Це вимагає від командира глибокого розуміння правил техніки безпеки, щоб вчасно реагувати на неправильні дії або поведінку людей.

Необхідно вказати, що обов'язкове здійснення першочергових дій при рятуванні є важливим фактором майбутнього виживання.

4. Рятувальні засоби та рятувальні шлюпки

В лекційному викладі назвати і охарактеризувати всі види рятувальних засобів колективного користування, що встановлюються на сучасних судах. При цьому корисно задіяти фотографії і малюнки, відеофільми, демонстративний матеріал із спорядженням шлюпок і плотів.

При проведенні практичних занять звертати увагу на будову й обладнання шлюпки і плоту, що використовуються при цьому.

5. Устаткування для спускання шлюпок і плотів

Охарактеризувати три види спускання, всі гравітаційні: спускання на талях шлюпбалками, спускання кран-балкою і вільним падінням. Особливості будови шлюпбалки, що скачується, шлюпбалки, що схиляється, і шарнірної шлюпбалки. Звернути особливу увагу на механізми віддачі гаків, що роз'єднують, вручну чи автоматично при приводненні і необхідність постійно контролювати стан закріплення гаків перед спусканням.

Довести до розуміння слухачів принцип дії гідростатів, а також піротехнічних засобів роз'єднання для само відділення плоту. Указати на застережливі правила підтримання в робочому стані гідростатів.

6. Евакуація та підйом рятувального засобу або чергової шлюпки

В лекційному викладі розповісти про спуск рятувальних засобів, окремо зупинитися на очистці борта судна, з якого спускаються рятувальні засоби.

Розглянути питання управління рятувальним плотом та рятування осіб, що рятуються, з води.

Окремо розповісти про:

- повертання перекинутого рятувального плоту або чергової шлюпки;
- спуск рятувального плоту або чергової шлюпки в умовах штормової погоди;

- перевертання перекинутої чергової шлюпки в умовах штормової погоди.

7. Дії, які необхідно здійснювати, знаходячись у воді

Розповісти про дії, які необхідно здійснювати, знаходячись у воді біля судна, що тоне

Опинившись у воді людина повинна розвернутися обличчям до судна, щоб у разі необхідності мати можливість відштовхуватися від борту ногами і руками.

У воді доцільно триматися за випадкові плаваючі предмети. Можна пов'язати з них імпровізований пліт і спробувати вилізти на нього. Але все це за умови, що ці випадкові предмети не мають виступаючих гострих частин, цвяхів, смуг металу, тросів. Подібні небезпечні предмети краще якомога далі відштовхнути від себе в підвітряний сторону.

За відсутності спасжилета можна спробувати зібрати мілке сміття яке знаходиться на поверхні води і набити його в зняту верхню куртку, яку застебнути на всі гудзики і обв'язати у кругову рукавами.

При перебуванні у воді у спасжилеті необхідно прийняти напівсидяче положення – ноги схрестити і підтягнуті до живота, руки притиснути до боків, долоні складені на грудях.

Ні в якому разі не можна покидати триматися за рятувальний засіб!

8. Двигун рятувальної шлюпки і його оснащення

Необхідно вказати, що всі інструкції зі спускання і обслуговування двигуна повинні бути в рятувальній шлюпці, але кожен фахівець із рятувальних шлюпок зобов'язаний бути натренованим у його експлуатації.

Це збільшує гарантування безпеки при управлінні рятувальною шлюпкою.

Під час відпрацювання практичних завдань усі слухачі повинні мінімум один раз практично запустити двигун рятувальної шлюпки від акумулятору та вручну.

9. Зовнішній двигун чергової шлюпки

Розглядаючи цей розділ, необхідно розповісти про підготовку до запуску, запуск мотора, особливі умови експлуатації, зупинку мотора. Привести приклади фірм-випускників таких двигунів.

Інструкції повинні бути зроблені так практично, як можливо. Деталі кріплення, прокачування, запуск, дроселювання й зупинення мотора повинні бути продемонстровані, використовуючи підвісний і водометний двигун.

10. Управління рятувальним плотом та черговою шлюпкою в умовах штормової погоди

Дуже важливим моментом у таких умовах є приводнення рятувальних засобів при їх спусканні й подальший відхід від борту. В цьому відношенні шлюпки, що спускаються вільним падінням, мають перевагу. Особливо важко відійти від аварійного судна в штормових умовах, в плотах і веслових шлюпках. Виникає необхідність буксирування їх мотоботами або швидкої постановки плаваючого якоря для зменшення дрейфу.

При висадці на пустинний берег необхідно всіма силами забезпечити збереження рятувальних засобів в цілості для використання їх, як засобів захисту й виживання. Особливо це стосується до запасів води, їжі, теплового одягу.

11. Дії, які необхідно здійснювати на борту рятувального засобу

Розглядаючи цей розділ, необхідно вказати на важливість і обов'язковість організації зовнішнього спостереження за обстановкою і чергування всередині шлюпки або плоту. Займаючись ділом, чи відповідаючи за щось, людина концентрує думку на цьому і може дещо відволіктись від негативних переживань, що сприяє підвищенню морального тону.

Постійна, цілодобова зовнішня вахта забезпечить більш надійну можливість бути знайденими рятувальниками. Необхідно регулювати термін несення ваhti кожним у залежності від погодних умов.

При встановленні режиму розподілу води необхідно пам'ятати, що особи в шоковому стані, обгорілі, або які втратили багато крові, потребують для виживання води більше, ніж рекомендований мінімум в 0,5 л на добу.

Повний комплект спорядження шлюпки, чи плоту необхідно мати в наявності для демонстрування користування його складовими.

12. Методи рятування за допомогою гелікоптера

Повинна бути відпрацьована процедура підняття потерпілих з борта судна, з шлюпки або плоту, а також із води. При цьому особливу увагу необхідно приділити поведінці потерпілих, способам їх закріплення й знання сигналу "готовий до підняття".

В усякому разі, пріоритетними в діях потерпілих є рекомендації з самого гелікоптера і дотримуватися їх потрібно настільки можливо точно.

13. Гіпотермія

Розповісти про переохолодження організму людини. Привести приклади скільки людина проживе у воді при $T_{в.} = 24,10,4$ гр.С.

14. Радіобладнання

Головним аспектом відпрацювання даного питання є одержання слухачами навичок у приведенні в дію АРБ, радіотранспондерів, в перевірці справності їх роботи.

Розповісти слухачам про аварійні радіобуї - покажчики місця знаходження (EPIRBs) (морські буї EPIRB системи пошуку і рятування КОСПАС-САРСАТ, АРБ із вмонтованим засобом обробки сигналів GSP УКВ АРБ для суден прибережного плавання), а також про аварійні радіолокаційні відповідачі (SARTs).

Необхідним також є вміння користуватись портативними аварійними радіостанціями, вивчення порядку зв'язку з рятувальними об'єктами і між рятувальними засобами в режимі 2-х канальної телефонії. При тренуваннях слідкувати за тим, щоб реально не був приведений в дію АРБ, або подача сигналів біди на 16 каналі.

15. Перша медична допомога

При відпрацюванні цього розділу враховується, що слухачі вже пройшли базову програму підготовки за курсом "Особисте виживання і безпека на морі". Основним завданням необхідно ставити ще одну можливість поглибити знання і, найголовніше, навички в наданні першої допомоги потерпілим від переохолодження, перегрівання, кровотечі, чи переломах, або при втраті свідомості, знаходженні в шоковому стані.

16-19. Практичні вправи (практичні навчання з спуску та підйому рятувальної шлюпки, практичні навчання з спуску рятувального плоту, практичні навчання з спуску та підйому чергової шлюпки) та оцінка

Заняття повністю проводяться на УТС. Кандидати в фахівці з суднових рятувальних засобів повинні практично діяти й демонструвати вміння керувати спусканням і підняттям шлюпки, спусканням плоту, спусканням і підняттям чергової шлюпки вмінням організувати посадку людей у рятувальні засоби, відходити від борту судна.

Під час відпрацювання практичних завдань за напрямом «Фахівець з рятувальних шлюпок і плотів та чергових шлюпок, що не є швидкісними черговими шлюпками» слухачі мають додатково пройти навчання та продемонструвати:

- 1) уміння управляти шлюпкою за компасом;
- 2) навички буксирування шлюпкою інших шлюпок та плотів;
- 3) здійснення відходу та підходу до борту судна;
- 4) використання пристроїв для визначення місцезнаходження шлюпки;

- 5) подачу команд для посадки та спуску на воду рятувальних шлюпок і плотів, під час відходу від судна і висадки людей з рятувальних шлюпок і плотів;
- 6) підготовка та безпечний спуск на воду рятувальних шлюпок та плотів, управління механізмами відокремлення без навантаження і під навантаженням та швидкий відхід від судна;
- 7) безпечний підйом рятувальної шлюпки, плоту і чергової шлюпки з води, належне встановлення механізмів відокремлення без навантаження і під навантаженням;
- 8) використання надувного рятувального плоту та рятувальної шлюпки;
- 9) уміння керувати рятувальною шлюпкою;
- 10) постановка плавучого якоря;
- 11) розуміння маркування рятувальних шлюпок і плотів стосовно кількості людей, на яку вони розраховані.

В процесі відпрацювання цих питань інструктором виставляється попередня оцінка.

Іспит

Іспит проводиться протягом однієї години і дає можливість остаточно оцінити підготовленість кандидата.

7. КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ І ЙОГО ХАРАКТЕРИСТИКА

7.1. Критерії оцінки компетентності (знань, умінь, навичок).

Підсумковим результатом проходження підготовки є оцінка компетентності слухача, що здійснюється проведенням екзамену, або письмовим тестуванням і демонстрацією дій на практичних заняттях.

Критеріями оцінки є правильні відповіді на запитання письмового тесту й правильні демонстративні дії з урахуванням обмежень обладнання і безпеки людей, а також відповідність їх переважаючим обставинам і умовам (див. п. 2). Використовується оцінка двобальної системи: залік-незалік.

7.2. Перелік контрольних запитань:

1. Основні обов'язки і відповідальність фахівців із суднових рятувальних засобів відповідно до вимог Правил VI/2 STCW Code 1995.
2. Відмінності рятувальних шлюпок і плотів у конструкції, типах рушія і пасажиромісткості.
3. Можливості рятувальних шлюпок і плотів стосовно їх плавучості та чим це гарантовано.

4. Вимоги щодо гарантування позитивної остійності рятувальних шлюпок і плотів. Способи відновлення нормального положення при перекиданні рятувальних шлюпок і плотів.
5. Конструктивні особливості танкерних шлюпок.
6. Будова твердих рятувальних плотів.
7. Будова скидальних надувних рятувальних плотів.
8. Будова спускових надувних рятувальних плотів.
9. Види спускових засобів рятувальних шлюпок і плотів, їх стислі характеристики.
10. Будова шлюпбалки, що скачується.
11. Будова шлюпбалки, що схиляється.
12. Будова шарнірної шлюпбалки.
13. Призначення й обладнання шлюпочної лебідки.
14. Будова плотбалки.
15. Призначення і різновиди роз'єднувальних засобів плотів.
16. Перелік і призначення основних предметів оснащення рятувальних плотів і шлюпок.
17. Морські евакуаційні системи.
18. Чергові рятувальні шлюпки, їх призначення, різновиди.
19. Керування рятувальними шлюпкою і плотом при сильному хвилюванні моря.
20. Порядок відходу шлюпки від борту судна при значному хвилюванні моря і при наявності ходу судна.
21. Основні експлуатаційно-конструктивні характеристики шлюпок, що спускаються вільним падінням (Free fall).
22. Організація посадки людей в рятувальні засоби.
23. Порядок підготовки і спускання спускових надувних рятувальних плотів.
24. Обов'язки фахівців з рятувальних засобів щодо пасажирів.
25. Безпечне підняття рятувальної шлюпки.
26. Заходи щодо спускання рятувальних шлюпок при сильному хвилюванні моря.
27. Керування шлюпкою і плотом при викиданні на берегову обмілину.
28. Порядок підготовки і спускання скидальних надувних рятувальних плотів.
29. Порядок підготовки і спускання рятувальних шлюпок, у тому числі і (Free fall).
30. Порядок підходу шлюпки під талі і її піднімання на борт.
31. Техніка безпеки при експлуатації відкритих і частково закритих рятувальних шлюпок.
32. Обов'язки і дії командирів рятувальних засобів при залишанні судна в аварійній ситуації.
33. Способи посадки людей в рятувальні шлюпки і плоти.

34. Поведінка потерпілих при рятуванні їх за допомогою гелікоптера (із судна, шлюпки або плоту з води).
35. Особливості керування шлюпкою при русі проти хвилі і за хвилею.
36. Призначення і користування фаліями, плавучим якорем.
37. Дії командира шлюпки при рятуванні людей, що потрапили у воду.
38. Першочергові дії командира рятувальних шлюпки і плоту після залишення судна.
39. Використання УКВ радіостанції “Sailor SP 3110”.
40. Використання АРБ і транспондера (активного РЛВ).
41. Мотивація дії людини при паніці і можливі прийоми відвернення й зупинення паніки.
42. Розподіл води і їжі в рятувальних засобах при аварійній ситуації.
43. Перелік і стисла характеристика факторів, що впливають на виживання.
44. Маркірування контейнерів надувних рятувальних плотів.
45. Маркірування рятувальних шлюпок.
46. Маркірування твердих рятувальних плотів.
47. Маркірування надувних рятувальних плотів.
48. Маркірування морських евакуаційних систем (МЕС).
49. Запуск і експлуатація двигуна рятувальної шлюпки.
50. Прийом потерпілих із води в рятувальні шлюпки і плоту, а також на гелікоптер.
51. Склад і користування аптечкою першої допомоги в рятувальних засобах.
52. Допомога потерпілому в шоківому стані.
53. Допомога потерпілому при гіпотермії та обмороженні.
54. Допомога потерпілому з опіками та перегрівом.
55. Допомога потерпілому при кровотечах.
56. Допомога потерпілому при переломах.
57. Міжнародні сигнали потерпілим про висадку на берег.
58. Міжнародні сигнали лиха, що подаються береговими рятувальними станціями.
59. Міжнародні сигнали, що подаються літаком, зайнятим рятувальними операціями.
60. Дії командира рятувального засобу із забезпечення максимальної можливості бути знайденим.

8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА ТА УЧБОВО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

- 8.1.** Тренажерний центр для відпрацювання практичних завдань програми підготовки фахівців із суднових рятувальних засобів включає:
- навчальний клас, обладнаний відеоапаратурою, стендами, плакатами і наглядними експонатами з рятувальних засобів;

- лабораторію рятувальних засобів, обладнану плакатами, індивідуальними та колективними рятувальними засобами;
- комплект відеофільмів з навчальними фільмами у відповідності до рекомендацій ІМО-Model Course 1.23 “Proficiency in survival crafts”;
- водяний полігон (водяна станція) для відпрацювання навичок з керування рятувальними засобами і діями з рятування людей;
- УТС – 313 обладнаний тренажерними полігонами, (для спуску та підняття рятувальної шлюпки, підняття потерпілих з води за допомогою гелікоптера, басейн для відпрацювання перевертання ПСН-6);
- душ, роздягальня з шафами для сухого одягу стажистів недалеко від місця проведення практичних занять;
- закритий мотобот із комплектом спорядження та обладнанням для його спускання і підняття;
- два надувних плоту ПСН-6 (один – у навчальному класі, інший – в басейні);
- один плот ПСН-10 з оснащенням і спорядженням;
- рятувальні жилети, теплозахістни засоби та гідротермокостюми для забезпечення навчальної групи;
- демонстраційний комплект піротехнічних сигнальних засобів;
- два аварійних радіобуї, працюючих на частоті 406 МГц;
- два радіолокаційних відповідача;
- три портативні аварійні радіостанції;
- два рятувальних пояси для рятування за допомогою гелікоптера;
- аварійні буї зі світловим та димовим обладнанням;
- комплект аптечки першої допомоги та спеціально обладнаний клас для відпрацювання навичок із першої допомоги потерпілим.

8.2 НАВЧАЛЬНІ ПОСІБНИКИ Й ЗАСОБИ НАВЧАННЯ

НП 1 – Навчальний план курсу “Фахівець з рятувальних шлюпок і плотів, та чергових шлюпок, інших, ніж швидкісні”

НП 2 – Порадник для інструктора з курсу “Фахівець з рятувальних шлюпок і плотів, та чергових шлюпок, інших, ніж швидкісні”

- Виживання та безпека на морі. (Учб. Пос.) Одеса, 1996
- Тюрін С.А. Суднові рятувальні засоби. СПб, 2004
- Настанова по рятуванню та виживанню на морі. Іллічівськ, 2007
- Ганнесен В.В. Суднові рятувальні засоби. (Учб.Пос.) 2009
- Носенко В.М. Суднові енергетичні установки. Миколаїв, 2011
- Шарлай Г.Н. Матрос морського судна. Владивосток, 2009

НП 3 – Аудіо-, відеопосібники: відеопроєктор, комп’ютер, та набір відеофільмів:

- Навчання в учбовому центрі з підготовки плавскладу до використання рятувальних засобів (9хв.)

- Скидання шлюпки вільного падіння (3 хв.)
- Морські евакуаційні системи Brude Production (8 хв.)
- Спускання рятувального плоту Davit Launched за допомогою плот-балки (9 хв.)
- Падіння шлюпки при неналежному кріпленні (1хв.)
- Обладнання рятувального плоту Viking (9 хв.)
- Дії при перекиданні рятувального плоту (2 хв.)
- Рятування на гелікоптер (2 хв.)
- Стрибки в рятувальному жилеті (2 хв.)
- Рятувальні засоби (МРФ) (8 хв.)
- Використання рятувальних засобів в практичних умовах (56 хв.)
- Інтерактивна лекція “Суднові рятувальні засоби та організація пошукових операцій” (50 хв.)

НП 4 – Предмети оснащення рятувальних шлюпок і плотів

НП 5 – Тренажерний центр із спускання й підняття рятувальних шлюпок і плотів.

8.3. Документи ІМО

Д1- Модельний курс ІМО 1.19 «Фахівець з персональної техніки виживання» (Proficiency in Personal Survival Techniques);

Д2- Модельний курс ІМО 1.23 «Фахівець з рятувальних шлюпок і плотів та чергових шлюпок, що не є швидкісними черговими шлюпками» (Proficiency in Survival Craft and Rescue Boats other than Fast Rescue Boats);

Д3- Модельний курс ІМО 1.24 «Фахівець з швидкісних чергових шлюпок» (Proficiency in Fast Rescue Boats) (у разі підготовки з цим напрямом);

Д4- Модельний курс ІМО 3.12 «Оцінка компетентності, екзамени та дипломування моряків» (Assessment, examination and certification of seafarers);

Д5- Резолюція ІМО А.657 (17) «Інструкція з дій на рятувальному засобі» (Instructions for action in survival craft);

Д6- Циркулярний лист ІМО від 26 травня 2006 року MSC.1/Circ.1206 «Заходи для запобігання нещасних випадків с рятувальними шлюпками» (Measures to prevent accidents with lifeboats).

8.4. Навчально-методична література

Л 1 Супрунець І. П Фахівець із суднових рятувальних засобів (Proficiency in survival crafts). - навчальний посібник. - Одеса, ЦПАП, 2003. - 84 с.

Л 2 Піпченко А. Н. та ін. Виживання та безпека на морі у питаннях та відповідях. навчальний посібник. - Одеса, ЦПАП, 2003. - 84 с.

Л 3 Навчально-методичний посібник «Судові рятувальні засоби».- Керч, 2012

Л 4 Виживання та безпека на морі. (Учб. Пос.) Одеса, 1996

Л 5 Тюрін С.А. Суднові рятувальні засоби. СПб, 2004

Л 6 Настанова по рятуванню та виживанню на морі. Іллічівськ, 2007

Л 7 Ганнесен В.В. Суднові рятувальні засоби. (Учб.Пос.) 2009

Л 8 Шарлай Г.Н. Матрос морського судна. Владивосток, 2009

9. ВИМОГИ ДО ІНСТРУКТОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ ТА ЇХ РОБОЧОГО МІСЦЯ

9.1. Вимоги до інструкторсько-викладацького складу.

Інструктори, що здійснюють підготовку до рятування на воді, повинні мати:

- диплом про закінчення морського навчального закладу;
- диплом особи командного складу морських суден або кваліфікаційний документ боцмана;
- наявність свідоцтва про спеціальну підготовку фахівця з рятувальних засобів відповідно до вимог Правила VI/2 Конвенції ПДНВ (пункт 1 - для підготовки з техніки особистого виживання та підготовки за напрямом «Фахівець з рятувальних шлюпок і плотів та чергових шлюпок, що не є швидкісними черговими шлюпками» або пункт 2 - для підготовки за напрямом «Фахівець зі швидкісних чергових шлюпок»), виданого схваленим НТЗ;
- практичний досвід роботи в НТЗ з підготовки фахівців з рятувальних засобів не менше одного року або проходження стажування в НТЗ (проведення не менше двох повних курсів підготовки фахівців з рятувальних засобів) та наявність позитивного відгуку керівника НТЗ за результатами стажування;
- документ щодо стану здоров'я інструктора;
- документальне підтвердження підготовки з техніки інструктажу та методів і практики підготовки згідно з вимогами розділів А-I/6 та В-I/6 Кодексу ПДНВ.

Інструктор має бути достатньо кваліфікованим для надання першої медичної допомоги потерпілим під час відпрацювання практичних завдань, що засвідчується відповідним документом.

У разі відсутності у інструктора такої кваліфікації при відпрацюванні практичних завдань під час та у місці проведення практичної підготовки додатково має бути присутній кваліфікований медичний працівник або особа, яка має документ, що підтверджує кваліфікацію для надання першої медичної допомоги.

Кількість інструкторів, що проводять практичну підготовку слухачів за напрямом «Фахівець зі рятувальних шлюпок, рятувальних плотів та чергових шлюпок, що не є швидкісними черговими шлюпками», залежить від кількості слухачів і посадочних місць рятувальних засобів та повинна бути не меншою, ніж 1 інструктор на групу не більше ніж 9 слухачів або 2 інструктори на групу до 18 слухачів.

Між інструкторами та ТОВ «ЧТЦ» мають бути укладені трудові договори. До підготовки можуть бути залучені інструктори інших навчальних закладів на умовах сумісництва або погодинної оплати праці у встановленому законодавством порядку.

9.2. Вимоги до робочого місця інструктора

Конкретне робоче місце інструктора не передбачається.

Під час відпрацьовування практичних завдань з підготовки до рятування на воді інструктор повинен мати постійний звуковий контакт зі слухачами і візуальний контроль за їх діями та обстановкою в районі навчань.

Інструктор повинен мати можливість у разі необхідності призупинити або припинити тренування та забезпечити швидке виведення людей з води, рятувальних засобів та з місця тренування.

10. ВИДАЧА СВІДОЦТВА ПРО ПРОХОДЖЕННЯ КУРСУ

Після успішного закінчення курсу та підсумкової атестації слухачеві видається свідоцтво про успішне закінчення курсу підготовки.

Інформація про видані свідоцтва має заноситися в журнал реєстрації видачі свідоцтв, який повинен бути пронумерований, прошнурований, скріплений підписом керівника ТОВ «ММТЦ» та завірений печаткою НТЗ.

Інформація щодо виданих свідоцтв про закінчення підготовки має бути своєчасно (у якомога стислий термін після завершення курсу підготовки) направлена до Державного реєстру документів моряків України.

Відповідальний за розробку:

Директор ТОВ

«Міжнародний морський тренажерний центр»

М. Безаготій